

Gestig 1962

**HONEY
PROKUREURS**

Tel +21 (021) 941 7777 | Faks +21 (021) 941 7800 | www.honeyattorneys.co.za | office@honeyattorneys.co.za

Die inligting in hierdie dokument is van algemene aard en word nie beskou as regsadvies nie

"Regsaanspreeklikheid en die Boer"

VELDBRANDE

Deel 4 : Brandbestryding

In hierdie vierde aflewering in ons reeks artikels oor veldbrande handel ons met brandbestryding.

Hoofstuk 5 van die Nasionale Wet op Veld- en Bosbrande, 101 van 1998, handel oor brandbestryding. Dit omvat die gereedheid om brande te bestry, asook die optrede om brande te bestry.

Artikel 17 bepaal dat elke eienaar op wie se grond 'n veldbrand kan ontstaan of brand of van wie se grond dit kan versprei, moet -

1. sodanige toerusting, beskermende klere en opgeleide personeel vir die blus van brande hê as wat –
  - voorgeskryf word; of
  - by gebrek aan voorgeskrewe vereistes, redelikerwys in die omstandighede nodig is;
2. moet verseker dat daar in sy afwesigheid verantwoordelike persone op of naby sy grond aanwesig is wat in die geval van 'n brand -
  - die brand sal blus of sal help om dit te doen; en
  - alle redelike stappe sal doen om die eienaars van aangrensende grond en die betrokke brandbeskermingsvereniging, as daar een is, in kennis te stel.

Dit word voorts bepaal dat 'n eienaar 'n agent kan aanstel om alles te doen wat hy ingevolge hierdie artikel moet doen.

Tans bestaan daar geen voorskrifte wat betref 'n eienaar se verpligting om brandbestrydingstoerusting, beskermende klere en opgeleide personeel vir die blus van brande te hê nie. Hopelik sal daar binne die afsienbare toekoms voorskrifte by wyse van regulasies uitgevaardig word. Tot tyd en wyl word dit bepaal dat 'n eienaar sodanige toerusting,

beskermende klere en opgeleide personeel vir die blus van brande moet hê as wat redelikerwys in die omstandighede nodig is. Die vraag wat onmiddellik ontstaan is wat word bedoel met "redelikerwys in die omstandighede nodig is". Dit word aan die hand gedoen dat elke eienaar sal moet let op die spesifieke omstandighede op sy eie grond, dié van sy bure, asook plaaslike toestande in die algemeen. Wat "redelik" is vir een eienaar, mag nie "redelik" wees vir die volgende eienaar nie. Algemene brandbestrydingstoerusting (soos brandslaansakke, vuurplakke, 'n sleepwaentjie met 'n watertenk wat agter 'n trekker of bakkie gehaak kan word, 'n klein kragbron met 'n pomp wat kan water spuit, ensovoorts) mag in sommige gevalle voldoende wees, maar in ander gevalle nie.

Wat betref "beskermende klere" kan dit seker nie redelikerwys verwag word van elke boer om volle brandweeruitrusting te hê nie, maar, van sekere boere mag dit wel verwag word om sodanige uitrusting te hê. Elke grondeienaar se eie omstandighede, dié van sy bure en plaaslike omstandighede sal bepaalend wees by beoordeling van welke "beskermende klere" redelikerwys nodig is. Dalk kan redelike beskermende klere bestaan uit skoene of stewels, handskoene, oorbaadjies, plastiekhelms en nywerheidsneusfilters.

Artikel 18(1) bepaal dat enige **eienaar** wat rede het om te glo dat 'n brand op sy grond of die grond van 'n aangrensende eienaar, lewe, eiendom of die omgewing in die gevaar kan stel, onmiddellik

–

1. alle redelike stappe moet doen om kennis te gee aan –
  - die brandbeskermingsbeampte of, as dit nie moontlik is nie, enige lid van die uitvoerende komitee van die brandbeskermingsvereniging, as daar een is vir die gebied; en
  - die eienaars van aangrensende grond; en
2. alles in sy vermoë moet doen om te verhoed dat die brand versprei.

Artikel 18(2) bepaal dat enige **persoon** wat rede het om te glo dat 'n brand op enige grond lewe, eiendom of die omgewing in die gevaar kan stel, tesame met enige ander persoon onder sy beheer daardie grond of grond waarheen die brand kan versprei kan betree ten einde te verhinder dat die brand versprei of om dit te blus.

Ons het reeds vantevore (in Deel 2 van hierdie reeks) toe ons gehandel het met brandbeskermingsverenigings, gemeld dat dit een van die pligte van 'n brandbeskermingsbeampte is om beheer oor te neem van enige brandbestryding in die gebied indien die veldbrand 'n bedreiging vir lewe of eiendom is. Artikel 18(3) bepaal dat, wanneer 'n **brandbeskermingsbeampte** beheer oorneem oor die bestryding van 'n brand, hy –

- beheer kan oorneem van enige persoon wat tot met sy aankoms die bestryding van die brand beheer het;

- enige persoon wat oënskynlik nie jonger as 16 jaar en nie ouer as 60 jaar is nie, kan beveel om hom by te staan.

Artikel 18(4) bepaal dat, in die afwesigheid van 'n brand-bekermingsbeampte, 'n **bosbeampte** –

- beheer kan oorneem oor die bestryding van 'n brand in of binne 10km van enige staatsbos tot uitsluiting van enige ander persoon; en
- enige persoon wat oënskynlik nie jonger as 16 jaar en nie ouer as 60 jaar is nie, kan beveel om hom by te staan.

Artikel 18(5) bepaal dat enige van die persone waarna hierbo verwys is (naamlik enige **eienaar**, enige **persoon**, 'n **brandbeskermings-beampte** of 'n **bosbeampte**), indien hy dit nodig ag vir die beskerming van lewe, eiendom of die omgewing of om te voorkom dat 'n brand versprei of om dit te blus –

- enige grond kan betree;
- bome, gras, oesgewasse of ander plantegroei kan vernietig;
- enige perseel kan betree of kan breek en betree;
- enige persoon kan verhinder om enige perseel te betree;
- enige persoon wat in gevaar verkeer of wat hom in die uitvoering van sy pligte hinder, met geweld van die toneel kan verwyder; en
- enige voertuig of ander ding kan verwyder of gelas dat dit verwyder word.

Artikel 18(6) bepaal dat, wanneer 'n brand oor die grond van 'n brandbeskermingsvereniging versprei of mag versprei, moet die brandbeskermingsbeampte –

- die brandbeskermingsbeampte van die gebied waarheen die brand versprei of mag versprei, in kennis stel;
- alle nodige stappe doen om die brandbestrydingsoperasie te koördineer ooreenkomstig die brandbeheerstrategie wat geld in die gebied.

Ten slotte word dit in hoofstuk 6 bepaal dat –

- die Minister 'n ooreenkoms met enige persoon of persone of 'n brandbeskermingsvereniging kan aangaan om onderlinge bystand te verleen met die bestryding van brande;
- twee of meer brandbeskermingsverenigings 'n ooreenkoms kan aangaan om onderlinge bystand te verleen met die bestryding en blus van brande op die grond van, of wat 'n bedreiging uitmaak vir, hulle onderskeie lede.

Hierdie ooreenkomste kan voorsiening maak vir die betaling van vergoeding vir die bystand gelewer.

In die volgende artikel handel ons met Artikel 34, die vermoede van nalatigheid, asook sekere ander aspekte.

Outeurs : Christo Potgieter, Direkteur, Honey Prokureurs, Kaapstad.
John Smit, Senior Regsadviseur, Mutual & Federal Versekeringsmaatskappy, Kaapstad.

(Hierdie artikel het ten doel om inligting te verskaf en nie regsadvies nie. Vir regsadvies, kontak u regsadviseur)

[Tel +21 \(021\) 941 7777](tel:+21(021)9417777) | [Faks +21 \(021\) 941 7800](tel:+21(021)9417800) | www.honeyattorneys.co.za | office@honeyattorneys.co.za

As u enige verdere navrae het of bystand benodig kontak ons gerus by:

Litigasie:

George de Beer george@honeyattorneys.co.za
Nic Barnaschone nic@honeyattorneys.co.za
Christo Potgieter christo@honeyattorneys.co.za

Kommersiële Afdeling:

Johan Vermeulen johan@honeyattorneys.co.za

Eiendom & Aktes Afdeling

Jacques du Toit jacques@honeyattorneys.co.za
Danie de Villiers danie@honeyattorneys.co.za
Charles Koegelenberg charlesK@honeyattorneys.co.za
Bronwyn Brink bronwyn@honeyattorneys.co.za

Honey Bloemfontein: Tel: 051 403 6600

Honey Johannesburg Tel: 011 656 1452